

OLIV TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI PEDAGOGIKANI O'RNI

Jumaboyev Abbos Xasan o'g'li

Guliston Davlat universiteti Pedagogika fakulteti

Psixologiya yo'nalishi 37/22 –guruh 1-bosqich talabasi

Annotatsiya. Maqola oliy ta'lim sifatini ta'minlashda raqamli pedagogikaning tutgan o'rni va ahamiyati sanab o'tilgan. Ta'lim sifat va samaradorligini ijobiy ta'sir ko'rsatuvchi omillar tahlil qilingan.O'quv jarayonida an'anaviy va raqamli pedagogikani qo'llashidagi o'ziga xosligi aytib o'tilgan

Kalit so'zlar: Raqamli pedagogika , axborot-kommunikatsiya texnologiyalar, ta'limni raqamlashtirish, professional, prezentatsiyalar, “HEMIS”, Raqamli O'zbekiston.

Jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarning inson hayotining barcha jabhalariga, jumladan, ta'limga ham kirib borishi kuchaymoqda. Shuningdek bunday taraqqiyot yo'lini o'z vaqtida tanlangan davlatlar muvaffaqiyatga erishmoqda. Aksincha eski usulda ishlayotgan davlatlar esa taraqqiyotdan ortda qolmoqda. Bu tendensiya oliy o'quv yurtlari uchun ham xosdir. Oliy ta'lim muassasalarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari „AKT“ ta'limining ajralmas qismi hisoblanadi, chunki ko'plab oliy o'quv yurtlarining o'quv rejasida talabalarda zamonaviy apparat va texnik vositalardan hamda kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda professional ma'lumotlarni saqlash, taqdim etish, qayta ishlash va uni uzatish bo'yicha malaka va ko'nikmalarni shakllantirishga imkon beradigan axborot texnologiyalari bilan bog'liq fanlar mavjud. Shuningdek AKT o'qitish vositalarga aylinib bormoqda va shuning uchun zamonaviy o'quv jarayonini elektron pochta, multimedia ilovalarini yaratish uchun zamonaviy o'quv jarayonini elektron pochta, multimedia ilovalarini yaratish uchun mo'ljallangan dasturiy ta'minotsiz „prezentatsiyalar video va audio materiallar va boshqalar“ tassavur qilish qiyin.

Oliy o'quv yurtlarida - Fanlar bo'yicha ta'lim resurslarini va topshiriqlarini joylashtirish, talabalar bilimni nazorat qilish, o'qituvchi bilan fikr almashinishni tashkil vositalar o'zida mujassamlashtirilgan ta'limni boshqarish LMS „Learning Management System“ tizimlarini joriy qilinmoqda [1]. Coursera, Udacity, FutureLearn, Udemy kabi platformalarga bo'lgan qiziqishning ortishi yurtimizda ham oliy ta'lim jarayonlarini boshqarish uchun mo'ljallangan “HEMIS” milliy axborot tizimining yaratishga olib keldi va oliy ta'lim muassasalarining o'qituvchilari ushbu tizimdan foydalanish imkoniyatlari yaratdi.[2]

AKTdan turli sohalarda keng qollanila borayotgani bilan bog'liq vaziyat davlatdan ushbu yo'nalishda rivojlanish strategiyasini ishlab chiqishni talab qildi. Jahon darajasiga moslashish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-iyundagi “Raqamli O'zbekiston -2030” strategiyasi va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlarini tasdiqlash to'g'risida”gi PF-6079-son qarori qabul qilindi.

Strategiyani muvaffaqiyatli amalga oshirishning eng muhim sharti aholining raqamli savodxonligini oshirishni ta'minlashdan iborat. Hujjatga ko'ra o'qitish tizimining barcha bosqichlarida raqamli ta'limni joriy etish, IT- ta'limni rivojlantirish va hakazolar orqalياهوli o'rtasida raqamli ko'nikmalar mavjudligini taminlash rejalashtirilgan. Shuningdek mazkur farmonda axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasida ustuvor yo'nalishlarda fundamental va amaliy tadqiqotlar olib borishga alohida e'tibor qaratilgan[3]

O'quv jarayoniga faol qo'llaniladigan va joriy etilayotgan axborot texnologiyalarining hajimi ushbu texnologiyalardan ta'lim maqsadlarida samarali va oqilona foydalanish boyicha turli xil qarama- qarashi fikrlar va savollarning paydo bolishiga olib keladi.

Raqamli pedagogika aynan nima? Bu savolga javob berish orqali biz savolga javob berish orqali biz terminologik chalkashliklarga yo'l qo'ymaslik, pedagogic tadqiqotlarni uslubiy jihat malakli olib boorish maqsad va vazifalarni to'g'ri shakillantirish qanday natijaga erishmoqchi ekanligimiz aniq tushunib olish imkoniyatiga ega bo'lamiz.

Ta'limni raqamlashtirish - ta'lim jarayoniga va ta'lim jarayoniga va ta'lim jarayoniga joriy etilayotgan zamonaviy texnik vositalarining yagona transformatsiyasidir. Raqamli pedagogika ta'limning nazariy va amaliy muammolarni, ta'lim jarayoning asosiy tarkibiy qismlarini, shuningdek raqamli texnologiyalardan foydalangan holda ta'lim xizmatlarini samarali taqdim etishni taminlaydigan shart-sharoitlarni o'rganadi[4.]

Darhaqiqat, axborot texnologiyalarining faol joriy etilishi tufayli ta'lim sohasida yangi holat yuzaga keldi. Bunday vaziyatda ko'p qirali pedagogik merosning saqlanishi kuzatiadi , ammo u amaliy pedagogik faoliyat modeli bilan bog'liq quyidagi yangi imkoniyatlar bilan to'ldiriladi [5]:

1.O'quv materiallarini oliy ta'limni qo'llab- quvvatlash tizimlarida yoki o'qituvchining tizimlarida yoki o'qituvchining shaxsiy veb-saytida joylashtirish;

2. Materiallarni elektron pochta orqali tarqatish;

3.Yuqorida qayd etilgan o'quv jarayonini qo'llab-quvvatlash tizimlaridan foydalangan xolda testlar yaratish bo'yicha maxsus dasturiy ta'minot va kompyuter texnologiyalaridan foydalanilgan holda nazorat faoliyatini yo'lga qo'yib chiqishdi;

4. Elektiron pochta, ta'lim jarayonini qo'llab-quvvatlash tizimlari orqali o'qituvchi bilan talabalarning fikr almashinuvi amalga tadbiiq etishdir;

5.Faning o'quv rejasiga xorijiy va milliy ta'lim platformalaridan taniqli unversitetlarning ommaviy ochiq onlayn kurslarini kiritish, yakuniy nazorat sifatida test sinovlaridan o'tish va sertifikat olish yoki kurs uchun qo'shimcha material sifatida ommaviy ochiq onlayn kurslaridan foydalanishdir;

Xulosa: Uzluksiz ta'lim tizimida raqamli pedagogikani o'rni shundaki hozirgi texnologiyalar asrida ta'lim tizimida yangicha raqamli pedagogika tizimi bu ananaviy ta'lim tizimidan butkul farq qiladi. Farqi shundaki raqamli pedagogika o'zining ma'lumot beruvchi bazasi va unda qo'llaniladigan modelni mutloqo obektivligi, ta'limni talaba va o'qituvchi o'rtasida ma'lumotlar almashinuvini tezkorligi va sofligi bilan, Shuningdek jahoning barcha rivojlangan mamlakatar ta'lim tizimida raqamli ta'lim tizimining ustuvorligi va bu bilan juda katta muvaffaqiyatlarga erishilayotgani hech kimga sir emas. Bizning ananaviy ta'lim tizimimiz orqali esa ko'zlangan maqsadlarga erisha olmayotganimiz yaqqol o'z aksini topib bo'lgandir. Bu raqamli pedagogika orqali yaqin 3 yil ichida juda yaxshi natijalarga erishib kelmoqdamiz. Shu bilan birgalikda bu ta'lim tizimi bilan biz hali vatanimiz taraqqiyotiga o'zining bilimi va mehnati bilan hissa qo'sha oladigan salohiyatli kadrlarni chiqara olamiz deb o'ylayman.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-iyuldagi “ Raqamli O'zbekiston -2030” strategiyasi va uni samarali amalga oshirish chora tadbirlari tasdiqlash to'g'risidagi PF-6079- son qarori.

2. Aglyamzyanovna G.N Gumerova L.Z Oliy maktabda raqamli pedagogika: talabalarning simulatsiya o'rganishdan foydalanish. Rossiya ta'lim va psixologiya jurnali 2021, Tom 12, nomer 1-2, <http://riep.ru3>

3. Mamarajabov, Shavkat. Дифференциаллашган таълим-бўлажак мутахассисларнинг умумкасбий компетенциясини шакллантириш омили сифатида. Архив научных исследований (2021).

